Euroopan parlamentti
2024-2029

HYVÄKSYTYT TEKSTIT

P10_TA(2026)0162

Demokratian selviytymiskyvyn tukeminen Armeniassa

Euroopan parlamentin päätöslauselma 30. huhtikuuta 2026 demokratian selviytymiskyvyn tukemisesta Armeniassa (2026/2701(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Armeniasta,

– ottaa huomioon Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön ja niiden jäsenvaltioiden sekä Armenian tasavallan välisen kokonaisvaltaisen ja tehostetun kumppanuussopimuksen[1],

– ottaa huomioon Armenian kansalliskokouksen 26. maaliskuuta 2025 hyväksymän lain, jolla käynnistettiin prosessi Armenian liittymiseksi Euroopan unionin jäseneksi,

– ottaa huomioon pääministeri Nikol Pašinjanin Euroopan parlamentille Strasbourgissa 11. maaliskuuta 2026 pitämän puheen,

– ottaa huomioon 3. joulukuuta 2025 pidetyn EU–Armenia-kumppanuusneuvoston kuudennen kokouksen jälkeen annetun yhteisen lehdistötiedotteen,

– ottaa huomioon Armenian ja EU:n kumppanuuden strategisen ohjelman hyväksymisen,

– ottaa huomioon EU:n ja Armenian palautumis- ja kasvusuunnitelman ja EU:n Global Gateway -strategian puitteissa tekemät investointisitoumukset,

– ottaa huomioon 3. helmikuuta 2026 pidetyn EU:n ja Armenian poliittisen ja turvallisuusasioita koskeneen vuoropuhelun päätelmät,

---

1 EUVL L 23, 26.1.2018, s. 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2018/104/oj.

– ottaa huomioon 30. tammikuuta 2025 annetun neuvoston päätöksen (YUTP) 2025/211[2], jolla jatkettiin Armeniassa toteutettavan Euroopan unionin operaation (EUMA) toimeksiantoa kahdella vuodella,

– ottaa huomioon 21. huhtikuuta 2026 annetun neuvoston päätöksen (YUTP) 2026/894[3], jolla perustettiin Armeniassa toteutettava EU:n kumppanuusoperaatio (EUPM Armenia), joka on osa yhteistä turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaa (YTPP),

– ottaa huomioon 22. heinäkuuta 2024 annetun neuvoston päätöksen (YUTP) 2024/2010[4], jolla hyväksyttiin kaikkien aikojen ensimmäinen Euroopan rauhanrahastosta rahoitettava avustustoimenpide Armenian asevoimien tukemiseksi,

– ottaa huomioon Euroopan unionin ja Armenian välisen YTPP:hen osallistumista koskevan puitesopimuksen[5] ratifioinnin, johon suhtauduttiin myönteisesti 3. joulukuuta 2025 pidetyn EU–Armenia-kumppanuusneuvoston kuudennen kokouksen jälkeen annetussa yhteisessä lehdistötiedotteessa,

– ottaa huomioon 8. elokuuta 2025 pidetyn Washingtonin rauhankokouksen,

– ottaa huomioon Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön demokraattisten instituutioiden ja ihmisoikeuksien toimiston (ODIHR) julkaiseman tarpeiden arviointia koskevan raportin Armeniassa 7. kesäkuuta 2026 pidettävistä parlamenttivaaleista sekä vaalinormeja, tiedotusvälineiden vapautta ja tietojen eheyttä koskevan Euroopan neuvoston työn,

– ottaa huomioon 15. huhtikuuta 2015 antamansa päätöslauselman armenialaisten kansanmurhan satavuotismuistopäivästä[6],

– ottaa huomioon työjärjestyksen 136 artiklan 2 ja 4 kohdan,

A. toteaa, että EU:n ja Armenian suhteet ovat siirtyneet uuteen vaiheeseen, johon kuuluu entistä tiiviimpi poliittinen yhteistyö ja laajennettu turvallisuusyhteistyö; ottaa huomioon, että nämä suhteet perustuvat yhteisiin arvoihin, joita ovat muun muassa demokratia, oikeusvaltioperiaate sekä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien

---

2 EUVL L, 2025/211, 31.1.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/211/oj.

3 EUVL L, 2026/894, 22.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2026/894/oj.

4 EUVL L, 2024/2010, 23.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2010/oj.

5 Euroopan unionin ja Armenian tasavallan välinen sopimus puitteiden luomisesta Armenian tasavallan osallistumiselle Euroopan unionin kriisinhallintaoperaatioihin (EUVL L, 2025/1553, 31.7.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2025/1553/oj).

6 EUVL C 328, 6.9.2016, s. 2.

kunnioittaminen; ottaa huomioon, että EU–Armenia-kumppanuusneuvosto on hyväksynyt uuden strategisen ohjelman, joka on merkittävä askel kahdenvälisten siteiden vahvistamisessa, perustuu kokonaisvaltaiseen ja tehostettuun kumppanuussopimukseen ja kattaa demokratian, oikeuslaitoksen uudistuksen, ihmisoikeudet ja monia muita aloja; ottaa huomioon, että EU on vahvistanut vankkumattoman tukensa Armenian uudistusohjelmalle, maan pyrkimyksille torjua hybridiuhkia, edistymiselle viisumivapautta koskevassa vuoropuhelussa ja EU:n Armeniaa koskevalle 270 miljoonan euron palautumis- ja kasvusuunnitelmalle; panee merkille, että Armenia on toteuttanut viime vuosina merkittäviä uudistuksia; toteaa, että lisäparannuksia tarvitaan edelleen;

B. ottaa huomioon, että Armenian parlamentti hyväksyi 26. maaliskuuta 2025 lain Armenian EU:n jäseneksi liittymistä koskevan prosessin käynnistämisestä ja ilmaisi tällä tavoin maan toiveen EU-jäsenyydestä;

C. ottaa huomioon, että joulukuussa 2025 hyväksytty uusi strateginen ohjelma, joka perustuu kokonaisvaltaisen ja tehostetun kumppanuussopimuksen täyteen täytäntöönpanoon, kattaa monia aloja, kuten demokratian ja oikeusvaltioperiaatteen, oikeuslaitoksen uudistuksen sekä ihmisoikeudet; toteaa, että näiden alojen valitseminen on osoitus Armenian suvereenista sitoutumisesta demokratian normeihin ja oikeusvaltioperiaatteeseen EU:n normien ja arvojen mukaisesti;

D. ottaa huomioon, että Euroopan poliittisen yhteisön kahdeksas huippukokous ja kaikkien aikojen ensimmäinen EU–Armenia-huippukokous järjestetään peräkkäin Jerevanissa 4.–5. toukokuuta 2026, mikä on historiallinen osoitus siitä, että Eurooppa seisoo Armenian rinnalla; toteaa, että EU–Armenia-huippukokoukseen osallistuvat Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja, komission puheenjohtaja ja komission varapuheenjohtaja / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja ja siellä on tarkoitus saada aikaan konkreettisia tuloksia kahdenvälisissä suhteissa ja keskittyä erityisesti yhteyksiin energia-, liikenne- ja digitaalisen infrastruktuurin aloilla sekä rauhaan, turvallisuuteen ja vaurauteen Etelä-Kaukasiassa;

E. ottaa huomioon, että neuvosto perusti 21. huhtikuuta 2026 EUPM Armenian, joka on osa YTPP:tä ja jonka tarkoituksena on auttaa parantamaan edelleen Armenian demokratian selviytymiskykyä ja Armenian kriisinhallintavalmiuksia; toteaa, että operaatiolla autetaan Armeniaa selviytymään monikerroksisista uhkista, joihin kuuluvat esimerkiksi ulkomainen tiedonmanipulointi ja häirintä, kyberhyökkäykset ja laittomat rahavirrat; toteaa, että operaation perustaminen vahvistaa demokraattisen turvallisuuden olevan nyt EU:n ja Armenian kumppanuuden keskeinen pilari; ottaa huomioon, että EUPM Armenia tarjoaa Armenian instituutioille strategista

neuvontaa ja kehittää niiden valmiuksia, jotta niitä voidaan auttaa vastaamaan tällaisiin uhkiin;

F. ottaa huomioon, että Armeniassa järjestetään 7. kesäkuuta 2026 parlamenttivaalit, jotka ovat strategisesti tärkeät paitsi maan demokratian lujittamisen myös rauhan, uudistuksien ja EU:n kanssa tehtävän tiiviimmän yhteistyön kestävyyden kannalta; toteaa, että vaalien luotettavuus edellyttää olosuhteita, jotka mahdollistavat vapaat, oikeudenmukaiset ja kilpailuun perustuvat vaalit, sekä vahvoja instituutioita, riippumattomia tiedotusvälineitä ja vankkoja suojatoimia, joilla torjutaan disinformaatiota, laitonta rahoitusta, äänten ostamista ja muuta pahantahtoista sekaantumista; ottaa huomioon, että ODIHR on pannut merkille huolenaiheita, jotka liittyvät vaalipiirilautakuntien valmiuteen, kyberturvallisuuteen, ennenaikaiseen kampanjointiin, hallinnollisten resurssien väärinkäyttöön, kampanjarahoituksen avoimuuteen ja tiedotusvälineiden polarisoitumiseen; ottaa huomioon, että ulkomaisessa sekaantumisessa – erityisesti Venäjän sijaistoimijoidensa avulla toteuttamissa järjestelmällisissä hybridioperaatioissa, mukaan lukien disinformaatiokampanjat, kyberoperaatiot, taloudellinen painostus ja paikallisten sijaistoimijoiden mobilisointi – on käytetty yhä useammin apuna tällaista toimintaa voimistavia paikallisia osapuolia, kuten tiettyjä uskonnollisia toimijoita ja oligarkkien verkostoja, mikä muistuttaa Moldovassa ja Georgiassa äskettäin pidettyjen vaalien yhteydessä havaittuja toimintatapoja;

G. ottaa huomioon, että 1. huhtikuuta 2026 pidetyssä kokouksessa Vladimir Putin painosti Armenian pääministeriä Nikol Pašinjania sallimaan pidätettynä olevan venäläisarmenialaisen miljardöörin Samvel Karapetjanin osallistumisen Armenian tuleviin vaaleihin;

H. ottaa huomioon, että EUMAlla on edelleen ratkaisevan tärkeä rooli vakauden, luottamuksen rakentamisen ja ihmisten turvallisuuden edistämisessä konfliktialueilla; ottaa huomioon, että neuvosto jatkoi EUMAn toimikautta kahdella vuodella 30. tammikuuta 2025; toteaa, että EUMAlla on ratkaisevan tärkeä vakauttava rooli Armenian ja Azerbaidžanin rajalla; ottaa huomioon, että se auttaa myös tarkkailemaan tilannetta paikan päällä ja raportoimaan siitä sekä tukemaan luottamuksen rakentamista Armenian ja Azerbaidžanin välille;

I. ottaa huomioon, että Armenian ja Azerbaidžanin välinen rauhanprosessi on ottanut selviä harppauksia, sillä suunnitelmissa on kehittää Armenian alueen kautta kulkevia multimodaalisia yhteyksiä, jotka yhdistävät toisiinsa Azerbaidžanin ydinalueen ja Azerbaidžanille kuuluvan Nahitševanin autonomisen tasavallan, samalla kun kunnioitetaan täysin Armenian suvereniteettia, alueellista koskemattomuutta ja lainkäyttövaltaa, ja toteaa tämän olevan keskeinen keino vähentää Armenian taloudellista riippuvuutta Venäjästä; ottaa huomioon, että EU tukee täysin tätä prosessia EU:n

ja Armenian välisen yhteyksiä koskevan kumppanuuden ja Crossroads of Peace -aloitteen kautta;

1. on ehdottoman vakuuttunut siitä, että Armenian viranomaiset ovat sitoutuneet järjestämään vapaat, oikeudenmukaiset ja avoimet vaalit, ja ilmaisee tukensa niiden pyrkimyksille suojella demokraattisia instituutioita ulkopuoliselta sekaantumiselta;

2. ilmaisee täyden tukensa Armeniassa kesäkuussa 2026 pidettäville vapaille, oikeudenmukaisille, kilpailuun perustuville ja rauhanomaisille parlamenttivaaleille, joiden tuloksen on oltava yksin armenialaisten päätettävissä; korostaa vaalihallinnon riippumattomuuden, kaikkien ehdokkaiden yhtäläisten kampanjointimahdollisuuksien, tiedotusvälineiden moniarvoisuuden ja perusvapauksien täydellisen kunnioittamisen merkitystä koko vaalisyklin ajan; kehottaa ottamaan käyttöön vankkoja suojatoimia, joilla torjutaan disinformaatiota, laitonta rahoitusta, äänten ostamista ja pakottamista, ja parantamaan vaali-infrastruktuurin suojelua, kampanjarahoituksen avoimuutta sekä faktantarkistusaloitteita ja kansalaisyhteiskuntaa varten annettavaa tukea muun muassa tiedonjakamis- ja varhaisvaroitusmekanismien avulla; kehottaa kutsumaan luotettavia kansainvälisiä ja paikallisia vaalitarkkailuvaltuuskuntia, mukaan lukien ODIHR:n valtuuskunta, seuraamaan vaaleja ja kehottaa tekemään kokonaisvaltaista yhteistyötä tällaisten valtuuskuntien kanssa;

3. tuomitsee jyrkästi Armeniaan kohdistetut ulkomaisen tiedonmanipuloinnin ja häirinnän, disinformaatiokampanjat ja muut hybridiuhat, erityisesti ne, jotka ovat peräisin Venäjältä ja sen sijaistoimijoilta, mukaan lukien kyberhyökkäykset, laiton poliittinen rahoitus ja paikallisten toimijoiden, kuten oligarkkien verkostojen, käyttäminen tällaisten uhkien voimistamiseen; korostaa, että nämä uhat ovat luonteeltaan rakenteellisia ja pitkäkestoisia ja että jatkuvia toimia tarvitaan, jotta demokratian selviytymiskykyä voidaan vahvistaa myös vaalisyklin jälkeen; on tässä yhteydessä tyytyväinen EUPM Armenian perustamiseen ja kehottaa lisäämään EU:n tukea strategisen viestinnän, medialukutaidon, kyberturvallisuusvalmiuksien kehittämisen ja verkkoalustojen kanssa tehtävän jäsennellyn yhteistyön avulla; kehottaa Armenian viranomaisia takaamaan opposition oikeuksien, oikeuslaitoksen riippumattomuuden ja sananvapauden täyden kunnioittamisen;

4. panee merkille erityiset haasteet, jotka liittyvät siihen, että Armeniassa on merkittävä venäläinen yhteisö, johon kuuluu myös kaksoiskansalaisia, ja korostaa tarvetta tarkkailla valppaasti kaikkia yrityksiä sekaantua vaaleihin tämän tilanteen varjolla;

5. suhtautuu myönteisesti EU:n ja Armenian suhteiden vahvistumiseen ja siihen, että Armenia on jatkuvasti sitoutunut demokratiaan, oikeusvaltioperiaatteeseen, ihmisoikeuksiin ja kunnianhimoisiin poliittisiin ja taloudellisiin uudistuksiin;

6. panee tyytyväisenä merkille EU:n ja Armenian kumppanuuden uuden strategisen ohjelman hyväksymisen, kokonaisvaltaisen ja tehostetun kumppanuussopimuksen täytäntöönpanon edistymisen, viisumivapautta koskevassa vuoropuhelussa saavutetut edistysaskeleet sekä palautumis- ja kasvusuunnitelman täytäntöönpanon jatkumisen; pitää tässä yhteydessä myönteisenä Armenian lainsäädäntö- ja politiikkatoimia, joilla pyritään syventämään suhteita EU:hun;

7. on tyytyväinen Euroopan poliittisen yhteisön kahdeksannen huippukokouksen ja kaikkien aikojen ensimmäisen EU–Armenia-huippukokouksen järjestämiseen Jerevanissa 4. ja 5. toukokuuta 2026 ja pitää tätä poikkeuksellisena ja historiallisena virstanpylväänä; katsoo, että molempien huippukokousten järjestäminen peräkkäin Jerevanissa antaa yksiselitteisen poliittisen signaalin siitä, että koko Eurooppa seisoo Armenian rinnalla ja että EU on sitoutunut tukemaan Armenian toimia rauhan, uudistusten ja selviytymiskyvyn edistämiseksi; kehottaa EU:n ja Armenian johtajia hyödyntämään tämän tilaisuuden laatia kunnianhimoisia ja konkreettisia tavoitteita;

8. suhtautuu myönteisesti maan toiveen EU-jäsenyydestä ilmaisevan lainsäädännön antamiseen ja kehottaa EU:n toimielimiä ja Armenian vallanpitäjiä tukemaan tätä poliittista päätöstä käytännön toimin, jotka perustuvat demokratiaan, oikeusvaltioperiaatteeseen ja perusoikeuksiin;

9. kehottaa komissiota, Euroopan ulkosuhdehallintoa ja jäsenvaltioita syventämään yhteistyötä Armenian kanssa demokraattisen hallinnon, oikeusvaltioperiaatteen, oikeuslaitoksen uudistamisen, korruption torjunnan, kyberturvallisuuden ja hybridiuhkien sietokyvyn aloilla sekä lisäämään saatavilla olevaa tukea riippumattomille tiedotusvälineille, kansalaisyhteiskunnalle, paikallisille instituutioille ja uudistuksia toteuttamaan pyrkivälle julkishallinnolle; kehottaa koordinoimaan tiiviisti toimia kansainvälisten kumppaneiden kanssa näiden toimien tukemiseksi;

10. tukee painokkaasti Armenian jatkuvia pyrkimyksiä rauhaan, sovintoon ja suhteiden täydelliseen normalisointiin Azerbaidžanin kanssa; pitää myönteisenä rauhanprosessissa saavutettua edistystä ja kehottaa molempia osapuolia etenemään kohti kattavaa ja oikeudellisesti sitovaa rauhansopimusta; korostaa, että kestävän rauhan on perustuttava itsemääräämisoikeuden, alueellisen koskemattomuuden ja rajojen loukkaamattomuuden kunnioittamiseen;

11. kannustaa tehostamaan tietojenvaihtoa ja yhteistyötä Moldovan tasavallan kanssa EU:n avulla, kun otetaan huomioon vastaavat kokemukset vaaleihin sekaantumisesta;

12. toteaa jälleen tukevansa Vuoristo-Karabahin armenialaisten oikeuksia, mukaan lukien heidän identiteettinsä, omaisuutensa ja kulttuuriperintönsä suojelu, sekä heidän oikeuttaan turvalliseen, esteettömään ja ihmisarvoiseen paluuseen asianmukaisten kansainvälisten takeiden turvin; kehottaa saattamaan Armenian kulttuuriperinnön ja uskonnollisen perinnön tuhoamiseen syyllistyneet tahot vastuuseen teoistaan ja perustamaan kansainvälisen arviointivaltuuskunnan;

13. tuomitsee sen, että Azerbaidžan on pidättänyt perusteettomasti armenialaisia ja myös ottanut heitä sotavangeiksi ja panttivangeiksi; vaatii vapauttamaan heidät välittömästi ja ehdoitta; panee merkille tähän mennessä toteutetut toimet ja kehottaa toteuttamaan lisää luottamusta lisääviä toimia; kehottaa noudattamaan kaikilta osin kansainvälistä humanitaarista oikeutta ja ihmisoikeuksia koskevaa kansainvälistä oikeutta;

14. kehottaa EU:ta lisäämään taloudellista ja teknistä apua, jota Armenialle annetaan muun muassa palautumis- ja kasvusuunnitelman avulla, ja keskittymään siinä institutionaalisen häiriönsietokyvyn vahvistamiseen, energiaturvallisuuteen, digitaaliseen hallintoon ja talouden monipuolistamiseen sekä rakenteellisten riippuvuuksien vähentämiseen kriittisillä aloilla, joita ovat esimerkiksi energia, liikenne ja infrastruktuuri; kannustaa Armenian hallitusta jatkamaan uudistuksia;

15. on tyytyväinen EUMAn kansalaisyhteiskuntastrategian hyväksymiseen; pitää sitä tärkeänä askeleena, jolla Armenian kansalaisyhteiskunnan kanssa operaation yhteydessä tehtävää yhteistyötä laajennetaan muille aloille turvallisuuden seurantaa koskevan päätehtävän lisäksi, ja kannustaa EUMAa vahvistamaan yhteydenpitoaan paikallisiin demokraattisiin toimijoihin, yhteisöjärjestöihin ja riippumattomiin tiedotusvälineisiin, kun se pyrkii edistämään demokratian selviytymiskykyä; antaa tunnustusta Armenian kansalaisyhteiskunnan työlle ulkomaisten sekaantumiskampanjoiden, kyberhyökkäysten ja verkossa esiintyvän disinformaation tutkimisessa;

16. suhtautuu myönteisesti jatkuviin pyrkimyksiin normalisoida Armenian ja Turkin väliset suhteet, sillä se edistää merkittävästi alueellista vakautta, sovintoa ja yhteyksiä; kehottaa molempia osapuolia osallistumaan edelleen vilpittömässä mielessä uusiin luottamusta lisääviin toimiin, kuten rajojen uudelleenavaamiseen, ja näin edistämään merkittävästi alueellista vakautta, sovintoa ja yhteyksiä;

17. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, Armenian tasavallan presidentille, hallitukselle ja parlamentille, Euroopan turvallisuus- ja

yhteistyöjärjestölle, Euroopan neuvostolle ja Yhdistyneille kansakunnille.